

NAŠA KRONIKA

PIŠE MESTNI ARHIVAR

JANUAR 1922

7. *Pisatelj Franc Ks. Finžgar* je bil odlikovan z redom Sv. Save III. razreda.

8. Ljubljana je zopet okrašena in slavi *zaroko Nj. Vel. kralja Aleksandra* z romunsko princeso Marijo, ki se vrši v Lini na Romunskem.

10. *Seja obč. sveta ljubljanskega*. Obč. svet je sprejel na znanje, da je bil izvoljen novi upravni svet Mestne hranilnice, in sicer za predsednika *dr. Fran Petrič*, za podpredsednika *Riko Jug*, za člane ravnateljstva *dr. Pavel Pestotnik*, *Josip Pirc*, *Albin Zajc* in za njih namestnike *Ivan Frelih* in *Stane Vidmar*. — V upravo internata »Mladike« so izvoljeni za predsednika *Andrej Senekovič*, za podpredsednico *Franja Tavčarjeva* in za tajnika *mag. nadsvetnik Evgen Lah*.

Obč. svet je sklenil, prepustiti Prešernov rokopis nemškega soneta »Resignazion« držav. licejski knjižnici v izpopolnitev Prešernove literarne zapuščine. — Mol je izdala za 200.000 K papirnatega drobiža z veljavnostjo do 31. dec. 1920. Obračun drobiža izkazuje K 151.161'50 dobička. — Občinski davek na prenočišča se zviša od 25 na 30% od čiste oddajne cene. Od tega zneska se odstopi 22% Osrednji gostilničarski zvezi, da ustanovi in zgradi v Ljubljani gostilničarsko in hotelsko šolo. — Potrjen je bil sklep upravnega odbora Mestne hranilnice, da si najame 3—4 milijone K posojila za zidavo stanovanjske hiše za uslužbenstvo zavoda. — Za zgraditev obrežnih zidov pri regulaciji Ljubljance se dovoli 500.000 K. — Dovoljen je bil kredit K 16.056'20 za regulacijo Jenkove ulice in spojitve iste z Martinovo cesto. — Vožnje za reševalno postajo in gasilce opravlja odslej občina v lastni režiji, vožnje za plinaro pa se oddajo Rajku Turku. — Občinske takse za plesne in zabavne prireditve se zvišajo na štirikratni znesek; izvzete so samo prireditve kulturnega značaja. — Učiteljstvo mestnega liceja in mestne realne gimnazije tvori poseben status mestnih uradnikov z analognimi pravicami in dolžnostmi. Zajemajo se mu najmanj isti službeni prejemki, kakršne uživa državno učiteljstvo z isto kvalifikacijo. — Za razširitev vodovodnega omrežja najame občina 4 mil. K posojila. — Obč. svet je sklenil, naprositi pokrajinsko vlado, da prisodi in nakaže mestni upravi 50% vseh 2% doneskov požarnih zavarovalnic, ki bodo vplačane l. 1921. v smislu naredbe drž. vlade, in sicer za nabave gasilskih priprav in za podporo ponesrečenim gasilcem in njihovim rodbinam. Stavljeni so bili samostojni predlogi, 1. da se ceste v mestu pometajo v zgodnjih jutrnjih urah; 2. da intervenira mestna občina pri poštni upravi za zadostno število telefonskih aparatov, ki jih v mestu in okolici primanjkuje; 3. da se napravi v Malem

grabnu nova pralnica na koncu ulice Vel. stradona, da se preprečijo nadaljnje nesreče. Pri pranju so se tri osebe ponesrečile; 4. da se odpravijo nedostaki v mestni ubožnici na Karlovški cesti; 5. da prisili občina Sportni klub na Ljubljani, da napravi javno pralnico na Ljubljani, katero je obvezan napraviti za odprodani svet; 6. v Sp. Šiški naj se oba vodnjaka pokrijeta, tako da se napeljeni kanali odteka v iste, pred Golobovo hišo pa napravi javni vodovod, da se odpomore prebivalstvu v pomanjkanju vode; 7. da se četrtna neizrabljena električne moči rezervira v obrtne namene, ker je omejitev dobave toka najboljše prizadela obrtnika.

15. *Za popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani* sta posredovala pri ministrstvu prosvete ministra *dr. Kukovec* in *dr. Korošec*. Prejela sta obljubo, da se bo ta želja izpolnila.

22. *Enourno zvonjenje* v vseh katoliških cerkvah naznanja, da je danes ob 6. uri umrl najvišji poglavar katoliške cerkve, papež *Benedikt XV.* Izvoljen je bil 3. septembra 1914 za papeža in je vladal v najtežjih prilikah svetovne vojne. Pokojnik je bil velik pobornik za mir.

31. *Dopisni urad pokrajinske uprave* je bil z današnjim dnem po nalogu ministrstva za notranje zadeve ukinjen.

Umrlo je v Ljubljani v mesecu januarju 143 oseb.

FEBRUAR 1922

2. *Za organizacijo zaščite dece in mladine* so se zbrale v Ljubljani delegatke vseh ženskih društev iz Slovenije. Sklenile so ustanoviti v Ljubljani otroški dom, v Mariboru pa potrebno otroško bolnico.

4. *Niški vladika Dositej* se je na poti iz Ženeve ustavil v Ljubljani in si ogledal naše mesto.

6. *Milanski nadškof kardinal Achille Ratti*, bivši apostolski vizitator za Poljsko, je bil danes izvoljen za papeža. Nadel si je ime *Pij XI.* Novi papež je bil rojen 31. marca 1857 v vasi Desio pri Milanu.

14. *Seja občinskega sveta v Ljubljani*. Predpisi za občinski davek na nezazidane stavbne parcele so bili na županov predlog izpremenjeni. — Uvede se davščina na obisk gostiln in kavarn, in sicer za obisk gostiln po 10. uri zvečer 2' — in kavarn po 11. uri zvečer 1' — K za osebo; za kvartarce v javnih lokalih 2' — K za osebo. — Občina hoče po svojih močeh sodelovati pri odpravi stanovanjske krize, zato najame 10 mil. K pri Mestni hranilnici za zgradbo dveh stanovanjskih hiš. — 5 mil. K najame mesto za povečanje mestne ubožnice v Japljevi ulici, ker je število oskrbovancev naraslo na 150 oseb. — Obč. svet je odobril nakup travnikov *Karla Auersperga* št. 1100/1—9,

Dr. Fran Petrič

Prof. Friderik Juvančič

kat. obč. Ljubljana v izmeri 179'035 m² za 358.106'—kron. — 1 mil. K je bilo določenih za popravilo mestnih šolskih poslopij. — Meščanske podpore se zvišajo od 100'— na 150'— K mesečno. — Telovadna in sportna društva se oproste plačevanja obč. takse po K 60'— in 10% veseličnega davka. — Ustanovi se centralni šolski vrt ob Cesti v mestni log. Upravljal ga bo učitelj-vrtnar, ki bo vodil vsa dela in pouk. Dela in pouka se bodo udeleževali vsi učenci višjih razredov ljudskih in meščanskih šol. — Obč. svet je naročil, da stopi magistrat nemudoma v stike z državno upravo glede prevzema mestne dekliške realne gimnazije in se pogodi tudi za prodajo poslopja. — Sklene se najeti posojilo za zidanje šolskega poslopja za II. osnovno in kombinirano meščansko šolo v ulici Karla Kotnika. — Odkloni se prošnja pravoslavne cerkvene občine, da se ji prepusti svet za zidanje pravoslavne cerkve v parku Kralja Petra I. — Upravi cestne električne železnice se dovoli zvišanje voznih listkov na K 2'60, dalje se dovoli mestni elektrarni zvišanje cene toka za razsvetljavo od —'80 na 1'—, za motorje od —'50 na —'68, za cestno železnico od —'30 in —'40 K, in to zaradi podraženja premoga. — Predlog, da najame mestna elektrarna 12 mil. K za zgradbo poslopja na Vodnikovem trgu, kjer se nameste mestni uradi, ni bil dokončno obravnavan, ker je opozicija zapustila zbornico. — V Hradeckega vasi se napravi vodovod, ker je brez pitne vode in v slučaju ognja sploh brez vode. — Mestni plinarni se odobri 1 mil. K za obnovo javne razsvetljave okoli 400 plinovitih svetilk in sklene, da bo občina javno razsvetljavo tudi plačala. Zato pa se zniža cena plinu, da se zviša število konsumentov. — Za izvršitev tehničnih predpriprav za zgradbo nove mestne elektrarne na Savi se izvoli poseben odbor, v katerega vstopijo ravnatelj Čiuha, inž. Turnšek, inž. Zbrizaj, prof. inž. Vidmar, geolog prof. Hinterlechner, hidrotehnik inž. Petrič in mag. nadsvetnik inž. Prelovšek. — Dalje se je obč. svet na vprašanje pokrajinske vlade izrekel za popoln nedeljski počitek v vseh obratih v mestu. — Za modernizacijo mestne klavnice in napravo hladilnice se dovoli najem posojila 30 mil. K. — Slov. dijaški kuhinji v Brnu se dovoli 20.000'— K za podpiranje dijakov.

15. Dosedanji upravnik Narodnega gledališča prof. Friderik Juvančič je iz zdravstvenih razlogov odstopil. Prosvetni minister je imenoval za novega upravnika Mateja Hubada, ravnatelja Glasbene Matice in drž. konservatorija v Ljubljani.

Umrli je v Ljubljani lastnik veletrgovine Anton Krisper, gospod Ivan Krisper.

27. Cene na ljubljanskem trgu. Goveje meso I. 38— do 42— K, II. 28— do 30— K, teletina 40—, svinjina 46—, slanina 74— do 80—, mast 85— K za kilogram. — Mleko I 10—, sirovo maslo kg 140— do 180— K za kilogram, jajca 8— do 9— K komad. — Jabolka 18— do 24— K za kilogram, pomaranče 4— K za komad. — Moka: št. 0 24—, črna 17'50, koruzna 17—, ajdova 26— K za kilogram; koruza 13—, fižol 14— do 15—, leča 37'50, čebula 20—, krompir 6— K za kilogram. — Kava I. 160—, II. 96—, sladkor v kockah 60—, kristalni 56—, riž 30— do 44—, testenine 32— do 36—, paprika 60— do 150— K za kilogram; olje 84— do 96—, petrolej 20— K za liter.

Umrlo je v Ljubljani v mesecu februarju 128 oseb.

MAREC 1922

14. Seja obč. sveta. Obč. svet protestira proti zavlačevanju izpraznitve tretje cone na našem Primorju, ki se mora izvršiti v smislu rapalske pogodbe. — Stalno naraščajoča draginja, valovanje cen in često popolno pomanjkanje določenih vrst živil povzroča tudi obč. svetu težke preglavice, ker ogroža normalno prehranjevanje prebivalstva. Povečan izvoz, blagovna in valutna spekulacija se označujejo kot vzroki velike draginje. Obč. svet. je sprejel resolucijo, v kateri poziva državno upravo, da izvede obširno reformo izvoza agrarnih produktov in eventualno ustavi ves izvoz iz države. Državna uprava naj prepove bankam tudi vsako trgovanje z živili. — Dalje je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva za avtonomna mesta pravica določanja cen. Zakon o pobijanju draginje naj se ne uporablja za šikaniranje malih trgovcev in obrtnikov, ampak predvsem proti velikim firmam in bankam, ki so povzročiteljice ogromne draginje. — Ustanovi se pri mestni občini posredovalni urad, ki rešuje spore med gospodarji in posli. — Obč. svet je zavrnil priziv obč. svetnikov, ki so bili v smislu obč. reda kaznovani z globo po K 2—, ker so z zadnje seje odšli in s tem preprečili sklepčnost seje. — V odbor meščanske imovine je izvoljen krojaški mojster Fran Jeločnik. — Obč. svet je v burni debati sklenil 100% povišek na sedanjo gostaščino v izmeri 3 do 15%. Ta povišek naj se steka v poseben stanovanjski fond, kar da mestni občini 2 milijona K dohodkov za obrestovanje in amortizacijo 35 milijonskega kapitala, iz katerega naj se zgrade hiše z malimi stanovanji. — Sprejet je bil končno predlog obdavčenja gostilniških in kavarniških gostov po 10. oz. 11. uri zvečer. Ta davščina se bo stekala v ubožni zaklad in omogočila zvišanje mesečnih podpor, ki znašajo še vedno samo K 15'— na mesec. Tudi davek na igre v gostilnah in kavarnah je bil sprejet v isti namen. — Inkorporacijsko vprašanje okoliških občin Most,

Viča, Štepanje vasi, Zgornje Šiške in eventualno še drugih, kakor to zahteva pokrajinska uprava, se odloži, da se prouči, za koliko bodo narasli stroški za mestno občino. — Za zgradbo novega magistratnega poslopja, ki je za redno poslovanje nujno potrebno, se dovoli najetje posojila 50 mil. K in se razpiše natečaj za najboljši načrt. V ta namen se dovoli znesek K 100.000, ki se razdeli na tri premije. — Uslužbencem mestne občine in upokojencem se priznajo iste plače v dinarjih, kakor so jih prejeli doslej v kronah in draginjske doklade I. razreda državnih draginjskih doklad, vse s 1. januarjem 1922. — Za pospeševanje gradbene delavnosti se proda Društvu učiteljstva in Srednji tehniški šoli in višj. rač. svetniku Iv. Frelihu parcele za Bežigradom po 120 K za m², Francu Možetu parcelo ob Cesti v Rožno dolino po 150 K za m². Za mestno pristavo pa se nakupi sosedno parcelo po K 80 — na Kodeljevem. — Mestna trošarina za alkohol se poviša, in sicer za vino v sodih od 200 — na 400 — K za hl; v steklenicah od 5 — na 10 — K in pri pivu od 100 — na 200 — K za hl, na penino od 20 — na 80 — K za steklenico, vse od 15. III. dalje. — Obč. svet je dalje sklenil, da se regulira škofja ulica in odobril posojilo 15 mil. K ter izdal gradbeno dovoljenje za zidavo dekliške osnovne šole v Kotnikovi ulici. — Odobren je kredit 1 mil. Din za zgradbo mrtvašnice, najame se še posojilo do dveh mil. Din v te namene. — Mestni zastavljalnici obratni kapital od Din 500.000 — ne zadostuje za redno poslovanje in se ji zato zviša obratno glavnico na 1.500.000 — Din. — Mestno gasilstvo se mora reorganizirati. V ta namen se najame posojilo 1'5 mil. K za nabavo motorne brizgalne. Mestni dom se mora oddati za gasilstvo. Popravijo se stari avtomobili za trenske vozeve gasilcev. Pri občini se osnuje poklicno gasilstvo, obstoječe iz dveh uradnikov, 2 uslužbencev reševalne postaje in 8 poklicnih gasilcev. Osnuje se poseben gasilski fond. — Sprejet je bil nov pravilnik za mestni dekliški internat »Mladiko«. — Stavljeni so bili predlogi: 1. da se vpeljejo stalni promenadni koncerti v mestu in naj se eventualno pobira pri istih 1 Din vstopnine; 2. da se popravi cesta od protestantske cerkve do cerkve v Šiški; 3. da se zaprosi prof. Plečnika, naj izdela načrt za preureditev ljubljanskega gradu; 4. da se podaljšata Jenkova in Ahacljeva cesta, razširita in kanalizirata Streliška in Strossmayerjeva ulica.

19. Danes je prevzvišeni knezoškof Anton Bonaventura blagoslovil novo cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Cerkev je služila v poldograjenem stanju med vojno za glavno skladišče mestne aprovizacije.

27. Danes je bil pokopan notar Ignacij Gruntar. Pokojnik je bil najboljši prijatelj pesnika Simona Gregorčiča. Njegovo ime je zaslovelo l. 1882., ko so za Veliko noč izšle Gregorčičeve Poezije, katerih založnik je bil pokojni Gruntar. Ko je Gruntar odhajal za notarja v Logatec, mu je napisal pesnik Gregorčič znano pesem »Slovo in naročilo«. Pokojni Gruntar je bil rojen l. 1844. v Kobaridu ob Soči. Z Gregorčičem ga je vezalo prijateljstvo iz mladostnih let. Gruntar je bil zaveden narodnjak, ki je deloval po-

Ignacij Gruntar

Dr. Mihael Napotnik

vsod za korist našega kmetskega ljudstva. Bil je tudi med ustanovitelji posojilnice v Logatcu in v Ribnici.

28. Lavantinski škof dr. Mihael Napotnik je danes ob pol dveh popoldne v Mariboru umrl. Pokojnik je kot naslednik Antona Martina Slomška vodil 32 let lavantinsko škofijo. Rojen je bil l. 1850. v Tepanjči pri Konjicah kot sin kmetskih staršev. Za doktorja bogoslovja je bil promoviran na dunajski univerzi. Po kratkem duhovniškem službovanju je bil poklican za profesorja cerkvene zgodovine in cerkvenega prava na mariborsko bogoslovnico. Od tu je bil imenovan za ravnatelja na dunajski »Augustineum«, zavod za višjo vzgojo duhovnikov. L. 1878. se je udeležil kot vojni kurat okupacije Bosne in Hercegovine. Pokojnik je slovel kot izvrsten govornik. Odlikovan je bil z redom Sv. Save I. razreda.

30. Seja obč. sveta. Župan dr. Perič naznanja, da pokrajinska vlada ne more pritrditi zvišanju občinskih taks, kakor jih je sklenil obč. svet v mesecu januarju, ker nasprotuje to zvišanje tarifi taksne naredbe. — Poročal je o svojih intervencijah v Beogradu, kjer mu je obljubljeno podržavljenje mestne gimnazije, kar se pa tiče regulacije Ljubljanice, pa nočejo v Beogradu ničesar slišati. O županovem poročilu je nastala ostra debata radi nezaupanja v Beogradu, na katerega je naletel župan kot predstavnik sedanje večine obč. sveta. — Nato je obč. svet sprejel resolucijo proti ukinjenju ljubljanske univerze. S popolno univerzo je neločljivo zvezana tudi usoda našega prestolnega mesta kot kulturnega središča Slovenije. Zato obč. svet protestira proti nameravanemu opustu medicinske fakultete. — Škofijskemu društvu za varstvo sirot in dijaškemu društvu »Domovini« podeli obč. svet po 90.000 — K podpore. — Zaradi naraščajočih črevesnih in drugih bolezni sklene obč. svet, da se tržni urad primerno reorganizira s fizikatom in uvedejo higiensko-sanitarni predpisi na trgu in v prodajalnah. — Od 1. maja 1922 naprej se pobira prirastkarina kot mestna davščina in se izdela poseben pravilnik o uvedbi te davščine. — Za kritje proračunskega primanjkljaja za leto 1921/22 se najame posojilo do najvišjega zneska 4 mil. K. — Revidira se sklep za najetje 20 mil. posojila, in sicer tako, da se ima porabiti to posojilo izključno samo za restav-

Miroslav Vilhar

Jakob Furlan

racijo cest in ulic ter izpopolnitev kanalov. — Iz posojila 5 mil. K za povečanje mestne ubožnice se določi znesek 2 mil. K za adaptacijo škofove pristave v Goričanah in za odškodnino za svet. Tako se namesti tamkaj kakih 80 mestnih revežev izven mesta, kjer lahko sodelujejo v domačem gospodarstvu. — Gasilce se zavaruje zoper nezgode pri delavski zavarovalnici zoper nezgode. — Stavbnemu vodstvu za osuševanje barja se izplača 250.000.— K za račun občine. — Zavoljo ogromnih del v mestnih podjetjih itd. sklene obč. svet najeti posojilo 100 mil. dinarjev v inozemstvu, predvsem v Ameriki. — Pri mestni občini se osnuje samostojni oddelek za socialno skrbstvo in je bil sprejet istočasno delovni pravilnik za ta urad.

10. *Veletrgovec Anton Kolenc v Celju* je umrl v celjski bolnišnici. Pokojnik je zapustil z oporoko svoje premoženje svojemu narodu in sicer: 3 milijone kron za štipendije slovenskim visokošolcem na jugoslovanskih in inozemskih visokih šolah vseh vrst in strok; 600.000.— K za štipendije dijaštvu celjskih srednjih šol, če so pokojnikovi sorodniki, tudi izven Celja; 30.000.— K za učence Kmetijske šole v Št. Juriju ob juž. žel.; 100.000.— K za mestne reveže v Celju; 50.000.— K za reveže v njegovi rojstni vasi Ljubnem v Sav. dolini. Spomnil se je tudi številnih slovenskih kulturnih društev. Pokojnik je bil zaveden Slovenec, ki je sadove svojega dela iz trgovskega udejstvovanja v žarkem rodoljubju idealista vrnil svojemu narodu.

19. *70-letnico slovenskega pesnika in komponista Miroslava Vilharja* je proslavilo zagrebško Narodno gledališče s prireditvijo svečane matineeje.

Tobak se je občutno podražil, istočasno pa tudi vsi tobačni izdelki. Tako stanejo sedaj cigare 100 komadov Regalitas 300.—, Trabuke, Britanike 225.—, Operas 150.—, Kuba, Viržinke 125.—, Portorike, Braziljke 90.—, Viržiniose, mešane 75.—; cigarete 100 komadov, makedonske 50.—, egiptske 32'50, Balkan in Moeris 25.—, Dame 15.—, Flor 14.—, Bosna in Sport 12.—, Hum, Sava 10.—, Vrbas in Ogrske 8.— Din. — Tobak za kilogram, makedonski specialni 300.—, I. 250.—, II. 200.—, fini turški 350.—, hercegovski I. in Flor 250.—, trebinjski fini 200.—, srbski spec. 150.—, I. 100.—, II. 75.—, savski 75.—, domači 50.—, ogrski 60.— Din.

Umrle so v marcu 104 osebe.

APRIL 1922

1. *Poslednji avstrijsko-ogrski cesar Karel*, rojen avgusta 1887, je v starosti 34 let v Funchalu na otoku Madeiri umrl na pljučnici kot posledici španske bolezni.

7. *Za poroko Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I.*, ki je določena na dan 1. junija, se pripravlja tudi naš narod. V Ljubljani se je ustanovil poseben odbor z dr. Danilom Majaronom na čelu, ki je odkupil na Bledu vilo kneza Windischgraetza, katero pokloni kot narodni dar svojemu vladarju. — Ptujski okraj pokloni kot poročno darilo umetniško izdelane vinske sode z rezljanimi motivi iz narodnega življenja. Sodi bodo napolnjeni z najboljšimi pridelki Slovenskih goric. — Slovensko ženstvo, združeno v Ženskem Savezu, bo na dan poroke položilo temeljni kamen za zgradbo Dečjega in materinskega doma Kraljice Marije v Ljubljani. V ta namen je mestna občina podarila primerno stavbišče. — Slovenjgrajski okraj pokloni krasno, v šoštanjski tovarni izdelano vprego s srebrnimi okovi za štiri konje. — Mesto Celje in celjski okraj poklonita kot poročni dar kralju Aleksandru dve sliki iz Savinjskih planin, delo slovenskega slikarja Maksa Koželja iz Kamnika. — Kraljevo poroko so morali zaradi bolezni nevestine sestre Jelisavete, soproge grškega prestolonaslednika, položiti na 8. junij.

11. *Seja obč. sveta*. Župan poroča glede na predlog razširjenja telefonskega omrežja, da je prejel obvestilo poštne direkcije, iz katerega sledi, da radi tehničnih in proračunskih razmer razširitev omrežja ni mogoča. Talno, strešno in stensko drogove je čez dopustno mero obteženo, tudi položeni kabli so že zasedeni. Neizogibno je torej, da se zgradi v Ljubljani moderna telefonska centrala. V ta namen je poštna uprava zaprosila za kredit 29.300.000.— K. — Novoimenovani ljubljanski meščan Jakob Furlan, šolski vodja v Šiški, je položil meščansko zaobljubo. — Obč. svet je sprejel pravilnik o davku na prirastkarino. V času velikega verižništva in špekulacije pri prodaji hiš in parcel je davščina socialno gotovo upravičena. — Dalje poroča župan, da bi razširjenje cestne železnice v Šiško, na Vič in v Moste stalo skoro 48 mil. K. Občina bi težko prenesla ta znesek, o amortizaciji in obrestovanju pa sploh ni govora. Če pa razširi družba to cestno omrežje, zahteva, da ji občina zajamči primerno obrestovanje kapitala. V letu 1926. je občina upravičena prevzeti cestno železnico v svojo last. Predčasni odkup iste ne nudi nobene ugodnosti. Vendar se mora vprašanje obdržati v evidenci. Razširjenje cestne železnice je tudi v ozkem stiku z bodočo centralo mestne elektrarne. Zato sklene obč. svet, da posebna komisija pregleda vse poslovanje družbe cestne železnice. — Za napravo centralnega šolskega vrta in igrišča v Ljubljani se določi znesek 110.000.— in za šolski vrt na Barju 40.000.— K. — Sklene se izvesti popravila in regulacijo najpotrebnejših cest.

15. *Stari dravski most v Mariboru* je danes izginil. Preostala stebra ob levem bregu Drave sta bila lepo ovenčana. Delavstvo se je ob teh pričah mariborske zgodovine fotografiralo, nakar so ju podrl.

22. Danes so izkopali na Suhem bazarju v Ljubljani truplo *kovača Ivana Kramarja*, katerega so dale meseca oktobra 1915 avstrijske oblasti ustreliti, ker se je izrazil, da imajo Srbi čisto prav, da se branijo. Od vojaškega strelišča je bilo truplo prepeljano v veličastnem sprevedu na kolodvor in odtod v Črnomelj.

23. *Senator Vaclav Klofač*, bivši čehoslovaški vojni minister in vodja narodnosocialistične stranke v ČSR, je obiskal danes Ljubljano.

Umrli sta v Ljubljani v mesecu aprilu 102 osebi.

MAJ 1922

9. *Seja obč. sveta*. Župan naznanja, da je umrl 5. maja obč. svetovalec *Josip Dežman*. Na njegovo mesto je vstopil obč. svet. *Fran Planinšek*, nadzornik Južne železnice. — Glede razširjenja cestne železnice je prejel od dveh okoliških občin negativne odgovore, ostale občine pa sploh niso odgovorile. — Obč. svet je sprejel ustanovo umrlega obč. svet. *Josipa Lenčeta*, po kateri se podpira obubožane obrtnike v varstvo. — Godbeni paviljon, katerega je postavil kavarnar *Fran Krapež*, se odkupi za 310.000 — K in postavi tja, kjer je stal Radetzkega spomenik. — Za popravilo Mestnega doma se dovoli 500.000 — K. — Tlakovanje cest in ulic se je oddalo tvrdki ing. *Milan Lenarčič*. — Okrajni bolniški blagajni in začasni delavski zavarovalnici zoper nezgode proda občina parcelo št. 106/21 kat. obč. Šentpetrsko predmestje po 200 — K m². — Sklene se, da se iz estetičnih razlogov podre mestno skladišče v Tomanovi ulici in se delo odda tvrdki *Accetto* v znesku 1.5 mil. K. — Podaljša se *Aškerčeva* cesta in zveže s *Cojzovo* in *Bleiweisovo* cesto. Prav tako *Ilirska* cesta. Razširi naj se tudi *Holzapflava* cesta. V ta namen stopi občina v stik z lastniki zemljišč glede odkupa. — Brežine ob Ljubljani bo mestna občina zavarovala, da tako prepreči ponavljajoče se nesreče. — Električni cestni železnici se ponovno zviša tarifa in sicer od 2'60 na 3' — K. — Prvih —20 K poviška gre za izboljšanje plač uslužbencem, drugih —20 K poviška pa mora porabiti železnica za zgraditve stanovanjske hiše za svoje uslužbence. — Stavljeni predlogi se izročijo odsekom.

14. *Ljubljanska Glasbena Matica* je priredila sinoči z velikim uspehom koncert slovenske narodne pesmi v Beogradu.

19. *Pokrajinska vlada za Slovenijo* je z odobrenjem ministra notranjih del in v smislu novega občinskega volilnega reda razpustila ljubljanski občinski svet. Volitve novega občinskega sveta se bodo vršile šele na jesen. Do tačas pa bo prevzel in vodil posle poseben vladni komisar dr. *Bogumil Senekovič*.

20. *Ambulatorij Protituberkulozne lige* je bil slovesno odprt v Mariboru.

Upravni odbor ljubljanske Mestne hranilnice je bil oblastno razrešen svoje funkcije. Za komisarja je bil imenovan dr. *Ignacij Rutar*.

23. *Izredna seja obč. sveta*. Župan otvori sejo in predstavi obč. svetu vladnega komisarja, svetnika dr. *Senekoviča*. Nato prečita župan dopis pokrajinske uprave, s katerim se v smislu določila § 87. obč. reda

Vaclav Klofač

Dr. Bogumil Senekovič

razpušča občinski svet in poverja vodstvo občine vladnemu komisarju, ki je te posle prevzel 20. t. m. Župan dr. *Perič* izjavlja, da je razpust protizakonit, ker določa § 87. obč. reda za Ljubljano, da sme vlada razpustiti občinski svet le iz tehničnih vzrokov. Teh pa ni navedla ob razpustu. V imenu večine občinskega sveta odklanja vso odgovornost za škodo, ki bi jo občinsko gospodarstvo utrpelo. Večina ne bo vložila ugovore zoper razpust, ker bi to pomenilo samo zavlačitev novih volitev, pač pa protestira proti razpustu občinskega sveta, kakor tudi proti razpustu upravnega odbora mestne hranilnice. Večina odklanja tudi vsako sodelovanje v sosvetih. — Protestno izjavo prečita tudi podžupan *Riko Jug*. Obč. svetovalec *Ivan Tavčar*, dr. *Stanovnik* in *Ivan Kocmur* protestirajo v imenu svojih političnih zastopstev proti razpustu občinske uprave, ki je neutemeljen in naperjen proti avtonomnim pravicam prebivalstva. — Obč. svet je soglasno sprejel sklep, da se proti razpustu ne pritoži.

28. Danes popoldne so prispeli v Ljubljano s posebnim vlakom *westfalski Slovenci*, ki potujejo jutri dalje v *Rajhenburg*. So to večinoma rudarji in delavci, ki so kljub težavnim razmeram v tujini, v boju za vsakdanji kruh ohranili zvestobo svojemu jeziku in veri očetov. Sila razmer jih je pognala v tujino in radostnih src se vračajo na obisk v svobodno domovino. — Deca teh izseljencev, ki se je rodila že v tujem svetu, dorašča pod tujim kulturnim vplivom žalibog le slabo, in sploh ne razume našega jezika. — To je nujen poziv vsem prizadetim, da posveti izseljeniškemu vprašanju večjo pozornost in to, dokler ne bo prepozno. V tem pogledu bi se lahko učili od *Italijanov* in *Nemcev*, ki posvečajo svojim izseljencem naravnost vzorno pozornost in skrb za sistematično organizacijo svojega življa.

30. Umrlo je v Ljubljani v mesecu maju 100 oseb.

JUNIJ 1922

8. Danes je bila v Beogradu svečana poroka *Nj. Vel. kralja Aleksandra* z rumunsko princesinjo *Marijo*. Mladoporočenca sta po poroki odpotovala v letni dvorec na *Bled*. V vseh krajih države so se vršile velike svečanosti na čast mladoporočencema.

**Pater
Avguštin Čampa**

13. *Pater Avguštin Čampa*, frančiškanski provincijal, je danes umrl. Pokojnik je bil rojen 1869 v Slatniku pri Ribnici. L. 1919. je postal provincijal slovenske frančiškanske provincije, katero je vodil do svoje smrti.

17. *Slovenski politični predstavniki* Andrej Kalan, Zvonimir Bernot, dr. Vekoslav Kukovec, Ivan Deržič, Anton Brandtner, dr. Danilo Majaron, dr. Anton Korošec, dr. Ljudevit Perič, dr. Ivan Tavčar, dr. Karel Triller, dr. Karel Verstovšek so priobčili v slovenskem časopisju apel, v katerem se obračajo na vso slovensko javnost, naj bi pomagala z denarnimi prispevki, da se dokončajo notranja dela v anatomsko-fiziološkem inštitutu na Zaloški cesti.

Za rektorja ljubljanske univerze za leto 1922/23 je bil izvoljen univ. prof. dr. *Aleš Ušeničnik*, profesor na bogoslovni fakulteti, za prorektorja univ. prof. dr. *Gregor Krek*. Za dekane so bili izvoljeni na juridični univ. prof. dr. *Rado Kušej*, na tehnični univ. prof. *Rihard Zupančič*, na filozofski univ. prof. dr. *Franc Kidrič*, na medicinski univ. prof. dr. *Zdenko*

Frankenberger in na teološki fakulteti univ. prof. dr. *Josip Srebrnič*.

Ljubljanska univerza gostuje še vedno pod tujimi strehami. Slednjič bo treba resno misliti na to, da dobi tudi ljubljanska univerza svoj dom in to tak, da ji bo zagotovljen nemoten razvoj.

24. Ob ogromni udeležbi občinstva se je vršil danes pogreb pok. pisatelja *Franceta Maslja-Podlimbarskega*, avtorja romana *Gospodin Franjo*. Pokojnik, po svojem poklicu častnik avstrijske vojske, je bil kot politični osumljenec interniran v Oberhollabrunnu in kasneje v Polkavi na Avstrijskem, kjer je tudi umrl. Truplo je bilo postavljeno na mrtvaški oder v Narodnem domu in pokopano na pokopališču pri Sv. Križu.

30. *Cene živil v Ljubljani* zopet občutno naraščajo. Prodaja se govedina I. po 68— do 70—, II. 44— do 52—, svinjina I. 86— do 90—, II. 80— do 86—, teletina 60—, slanina 116— do 124—, mast 120—, šunka 100— do 120—, koštrun 54—, jagnje 56—, kozliček 60— K za kg. Piščanec 50—, kokoš 80— do 110—, raca 120— do 180—, domači zajec 20— do 35— K za komad. Moka 0 25—, ajdova 26— do 34—, testenine 44—, poper 96—, paprika 85—, kava 100— do 200—, sladkor 62— do 64—, sirovo maslo 160— do 200—, češnje 36— do 40— K za kg; jajca komad 3·50 do 4—, mleko liter 10— do 12— K.

Umrlo je v mesecu juniju v Ljubljani 106 oseb.

JULIJ 1922

1. V Mariboru se je osnovalo Društvo za stavbo porodnišnice, ki naj se priklopi kot ginekološki oddelek tamkajšnji splošni bolnišnici.

12. Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar je daroval »Narodni galeriji« v Ljubljani en milijon kron kot temeljni kamen za zgradbo poslopja Galerije upodablajočih umetnikov.

16. Srbska siročad, ki je med vojno izgubila svoje roditelje, je prispela danes v Ljubljano, kjer je priredila dobrodelni koncert. Mladina, ki si je nato ogledala naše mesto, je bila od prebivalstva nadvse priščno sprejeta.

Dr. Franc Kidrič

Ivan Kavčnik

Nj. Vel. kralj, kraljica in pokrajinski namestnik Iv. Hribar

ČSR moški naraščaj poklanja zastavo jugoslov. naraščaju

23. Danes se pričinja v Ljubljani I. jugoslovanski vsesokolski zlet. Ljubljana je slavnostno oblečena in sprejema z navdušenjem množice došlih gostov. Sokolskih prireditev se udeleži tudi Nj. Vel. kralj Aleksander s kraljico Marijo, dalje več članov vlade ter mnogi drugi odličniki. — Za sokolske javne telovadbe in tekmovalne je zgrajen poseben sportni stadion za pokopališčem Sv. Krištofa. — I. jugoslovanskega sokolskega zleta so se udeležili v velikem številu Čehi, tekmovalne vrste pa so postavili tudi francoski, ameriški in belgijski gimnasti.

30. Umrlo je v mesecu juliju v Ljubljani 83 oseb.

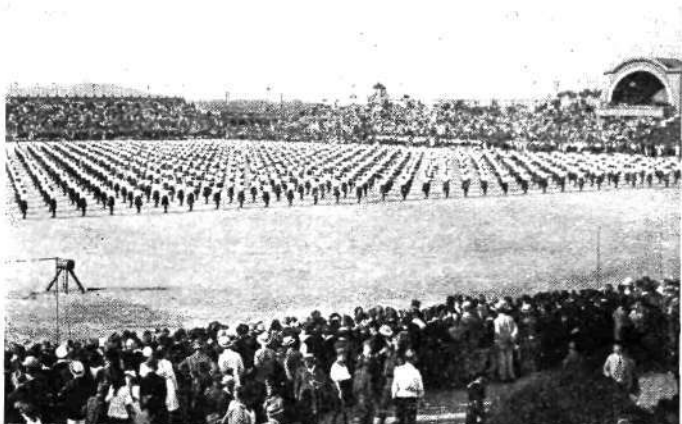
AVGUST 1922

3. Prosvedno ministrstvo čehoslovaške republike je poklonilo ljubljanski univerzi za njeno knjižnico nad 400 znanstvenih knjig.

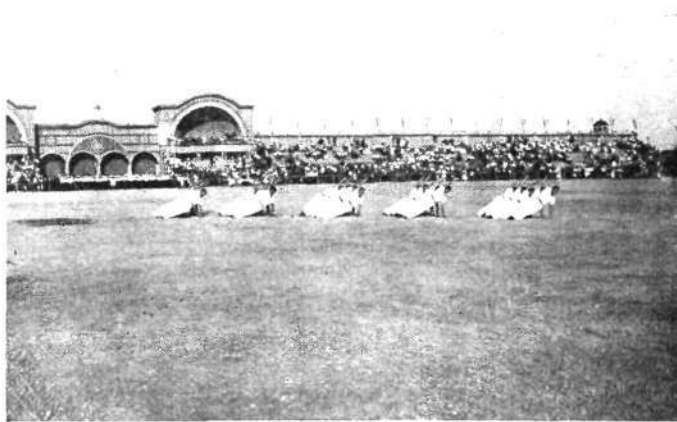
14. V palači pokrajinske vlade v Ljubljani se je vršila danes seja kraljevske vlade pod predsedstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Rudarska stavka v Sloveniji, ki je izbruhnila pred nekaj dnevi, še vedno traja. Draginski val in pa neprimerna razdelitev premoga je težko breme, ki pada na ramena delavstva. Vrše se neprestano pogajanja med lastniki rudnikov, da se doseže sporazum.

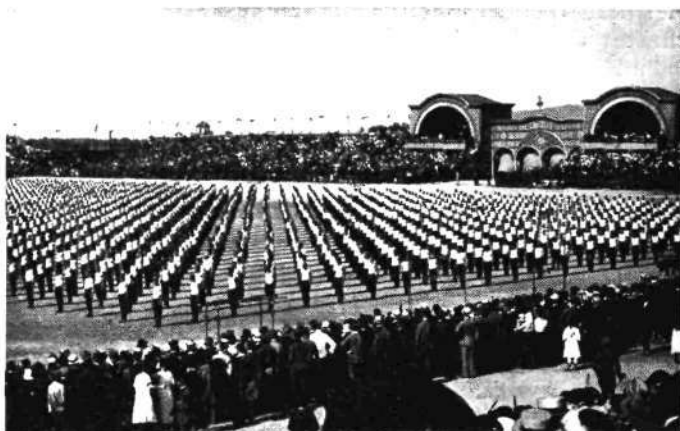
Umrlo je v Ljubljani v mesecu avgustu 99 oseb.

Proste vaje članic

Belgijski gimnasti

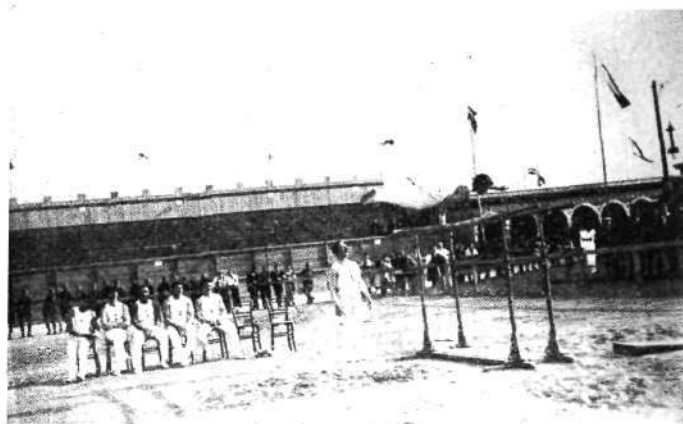

Proste vaje članstva

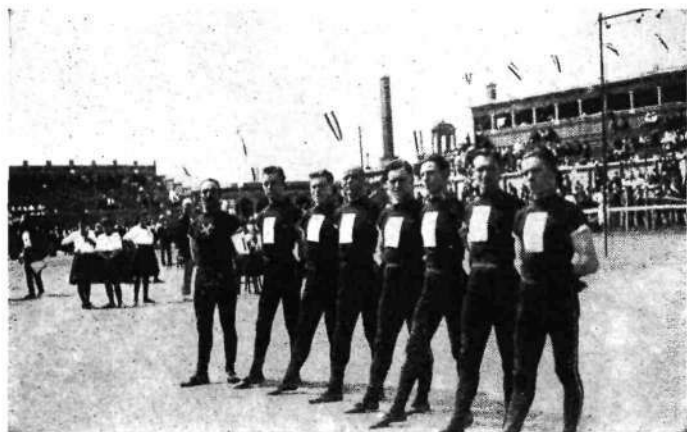
SEPTEMBER 1922

2. II. ljubljanski velesejem, ki bo trajal do 11. septembra, je bil danes slovesno otvorjen. Ljubljanski velesejem je nazorna revija našega gospodarstva. Velik obisk iz vse države in inozemstva prinaša tudi mestu svoje dobrine.

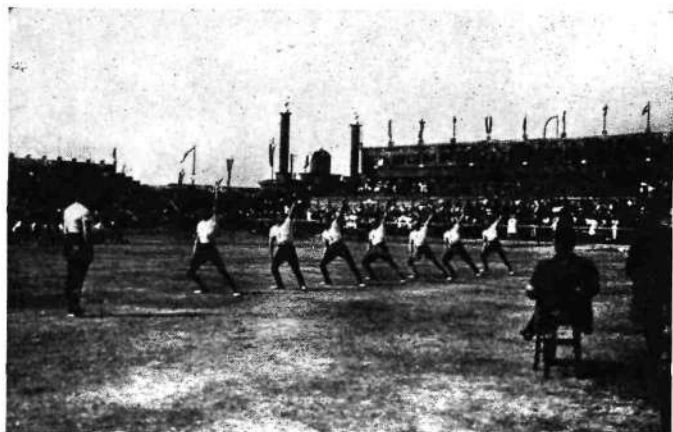
V Ljubljano sta prispela poleg drugih odličnih gostov in gospodarstvenikov znani nemški publicist

Francoski gimnasti na tekmi

Ameriški gimnasti pri tekmovanju

Vaje Sokolov

Herman Wendel in dopisnik angleškega lista »Manchester Guardian«.

3. Narodna galerija je otvorila danes v prostorih srednje tehnične šole v Ljubljani zgodovinsko razstavo slovenskega slikarstva. Razstava obsega 260 del, ki obsegajo dobo od srede XVI. stol. do sedemdesetih let XIX. stoletja. Ob tej priliki je izdala Narodna galerija »Katalog zgodovine razstave slovenskega slikarstva« in brošuro »Slovenska moderna umetnost«, I., Slikarstvo.

8. Pokrajinska obrtna razstava je bila danes otvorjena in bo trajala do 17. septembra.

28. Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo s posebnim statutom, ki je bil objavljen v Uradnem listu števil. 100 dne 26. septembra, da se v Ljubljani otvori bolnišnica za ženske bolezni. Ženska bolnišnica, ki je bila že dolgo vroča želja našega ženstva, bo imela poleg ginekološkega oddelka tudi porodnišnico in babiško šolo. Nova bolnica se namesti v bivšem zavetišču Kranjske hranilnice.

30. Prvi predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani, *Ivan Kavčnik*, roj. 29. VIII. 1858 v Dragomeru v ljublj. okolici, je danes preminul. Pokojnik je bil ena najmarkantnejših osebnosti med slovenskimi pravniki, odličen organizator našega pravosodstva.

Umrlo je v mesecu septembru 92 oseb.

Josip Gruden

Anton Aškerc

Peter Leban

OKTOBER 1922

1. Stolni kanonik in slovenski zgodovinar *dr. Josip Gruden* je danes preminul. Med drugim je napisal »Zgodovino slovenskega naroda«, ki jo je izdala Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Umrlo je v oktobru v Ljubljani 93 oseb.

NOVEMBER 1922

1. Poveljnik Dravske divizijske oblasti, *div. general Dokič*, odhaja iz Ljubljane na novo službeno mesto, na njegovo mesto pa je imenovan generalštabni polkovnik *Milan Vučkovič*.

10. Ustanovilo se je društvo za postavitve spomenika pokojnemu pisatelju *Anton Aškercu*, ki je takoj začelo z nabiralno akcijo. — V Ljubljani obstoji že več sličnih društev in klubov, ki so si nadeli nalogo, postaviti spomenike slovenskim pisateljem in pesnikom.

Umrlo je mesecu novembru v Ljubljani 83 oseb.

DECEMBER 1922

1. *Aleksander Gruber*, hišni posestnik in meščan ljubljanski, podnačelnik Kreditnega društva Kranjske hranilnice in bivši glavni založnik tobaka, je danes umrl.

Rado Čelešnik

Josip Rajner

Miha Moškerc

Ivan Pestotnik

3. *Volitve v občinski svet* so zopet razgrele ljubljansko prebivalstvo. Občinski svet pod vodstvom župana dr. Ljudevita Periča je bil 20. maja t. l. razpuščen. Postavljeni vladni komisar dr. Senekovič je vodil posle občinske uprave. V borbi za gospodarstvo z mestno občino stoji demokratska stranka, ki je postavila za svojega nosilca liste dr. Milana Vidmarja, univerzitetnega profesorja, in Zveze delovnega ljudstva, katere nosilec je bivši župan odvetnik dr. Ljudevit Perič. V »Zvezi delovnega ljudstva« se združujejo za te volitve Slov. ljudska stranka, socialno-demokratsko krilo dr. Periča in komunistična stranka. Poleg navedenih dveh kandidira še »Jugoslovanska zajednica«, v kateri se združujejo narodni socialisti in disidenti demokratske stranke z nosilcem liste dr. Vladimirjem Ravniharjem in socialno-demokratska stranka z nosilcem Jožetom Ogrinom, mizarskim pomočnikom. Volilna borba je ostra, kot v Ljubljani vedno, razgibanost agitacije velika.

5. *Današnje občinske volitve* so prinesle sledeči rezultat: Skupno število volilcev je 12.089, oddanih glasov je bilo 8986 in so prejeli Jug. demokratska stranka 1822 glasov in 5 mandatov, Zveza delovnega ljudstva 3952 glasov in 35 mandatov, Jugoslovanska zajednica 2917 glasov in 8 mandatov in socialno-demokratska stranka 295 glasov in 1 mandat. Izvoljeni so dr. Milan Vidmar, univ. profesor; Josip

Turk, posestnik; Anton Likozar, nadučitelj; dr. Fran Tominšek, odvetnik, Franc Kavčič, gostilničar, dr. Ljudevit Perič, odvetnik; Ivan Makuc, železničar; France Kremžar, novinar; dr. Ivan Stanovnik, odv. kandidat; Josip Pirc, rač. svetnik; Lovro Klemenčič, visokošolec; Ivan Kralj, uradnik; dr. Valentin Rožič, profesor; Franc Orehek, zasebni uradnik; Peter Leban, železničar; Rado Čelešnik, zas. uradnik; Josip Rajner, železničar; Mihael Moškerc, novinar; dr. Milan Lemež, odv. kandidat; Ignacij Mihevc, uradnik; Ivan Srebot, čevljar in posestnik; Jurij Moser, izvošček in posestnik; Fran Čepeljnik, strojevodja; Franc Slovša, izvošček; Josip Vidmar, čevljar; Janko Jeglič, šolski ravnatelj; Anton Kerhne, železn. ključavničar; Ivan Pestotnik, uradnik; Alojzij Zajc, strojni stavec; Franc Novak, mizar; dr. Anton Breclj, zdravnik; Rajko Osterc, tapetnik; Andrej Lah, uradnik; Srečko Žumer, strojni stavec; Albin Zajc, fin. rač. svetnik; Franc Novak, mizar; Ivan Tokan, uradnik; Anton Kerč, zas. uradnik; Viktor Adamič, žel. uradnik; Hinko Glavan, delavec; Josip Rozman, uradnik; dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik; Ivan Tavčar, uradnik agr. direkcije; Anton Ferant, vrtnar; Ferdo Podbevšek, žel. kovač; Fran Bonač, tovarnar; Karl Urbančič, poštni nadoficial; dr. Rado Kušej, vseučiliški profesor; Fran Rupnik, strojevodja v p.; Jože Ogrin, mizarski pomočnik. — Po reformiranem obč. redu je

Lojze Zajec

Srečko Žumer

Albin Zajc

Josip Rozman

Anton Ferant

Ferdo Podbevšek

prejela 24 mandatov lista, ki je imela največ glasov. Količnik znaša 346. Iz ostanka glasov, ki se deli v proporciju na vse liste, je prejela najmočnejša lista še 11 mandatov, tako da ima v novem obč. svetu 35 mandatov. — Županski kandidat je odvetnik dr. Ljudevit Perič.

12. *Umrlo je v Ljubljani* profesor I. drž. gimnazije *Fran Verbič*. Bil je vnet združni delavec. Kot šolnik je napisal učno knjigo »Blagoznanstvo« za trgovske šole in »Živalstvo«.

15. *Glasbena Matica v Ljubljani* vstopa v svoje jubilejno 50. leto. Ustanovitev in razvoj Glasbene Matice je tako velikega pomena za narod in njegovo glasbeno kulturo, da se bomo dogodka spominjali v posebnem članku.

Umrlo je v mesecu decembru v Ljubljani 84 oseb.

LETO 1935

MAREC

Dne 22. marca 1935 je umrl v Ljubljani *Božidar Bežek*, dvorni svetnik v pokoju.

Pokojnik se je rodil v Radovljici. Gimnazijo je končal v Ljubljani, pravne študije na Dunaju. Služboval je po raznih sodiščih Slovenije. Leta 1912. je

bil dodeljen deželnemu sodišču v Ljubljani. Tu je bil dolgo dobo podpredsednik društva »Pravnik« ter zaradi svojega finega okusa za čistost slovenskega jezika v naši pravni literaturi jezikovni urednik glasila »Pravnik«. Ob prevratu je bil imenovan za vodjo državnega pravdnništva, leto pozneje pa je postal prvi državni pravdnik. Leta 1925. je bil postavljen v visoki čin dvornega sodnega svetnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani. V tej funkciji je stopil leta 1929. v pokoj.

Pokojnika, odličnega jurista ter poznavalca in ustvarjalca slovenske terminologije v juridični literaturi ohranimo v častnem spominu.

APRIL

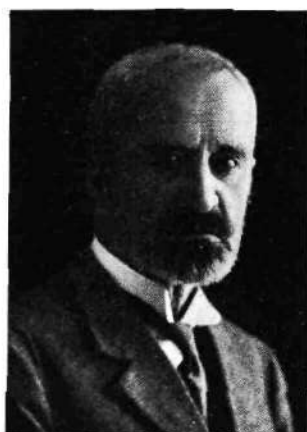
10. *Dr. Henrik Tuma*, odvetnik in senior slovenske alpinistike, rojen 9. julija 1858. l. v Ljubljani, je preminul. Pokojnik se je posvetil v svoji mladosti šoli in služboval kot meščanskošolski učitelj v Trstu. Udeleževal se je našega narodnoprebujevalnega dela ter se končno priključil delavskemu pokretu, kateremu je ostal do smrti zvest zagovornik. Poleg svoje službe se je posvetil srednješolskemu študiju in maturiral na tržaški gimnaziji. Juridične študije je dovršil na Dunaju ter vstopil v sodno službo, kjer pa ni ostal dolgo. Ustanovil je odvetniško pisarno v Trstu in se preselil nato v Gorico. Pokojni dr. Tuma ni bil samo odvetnik in delavski voditelj, on je praktično sodeloval v gospodarskih organizacijah in zadrugah, zlasti pa si je kot planinski pisatelj postavil odličen spomenik.

11. V ljubljanski drami je bila danes krstna predstava dramskega dela »*Malomeščani*«, vesele slovenske legende, katero je napisal režiser in pisatelj *Bratko Kreft*, avtor drame »*Celjski grofje*«. Delo je doseglo lep uspeh. Komedijo je prevzelo veliko, mestno gledališče v Pragi v svoj repertoar.

Fran Krapež, kavarnar in restavrater v »Zvezdi«, je danes preminul. Pokojnik je bil rojen 1. januarja 1864 v Otlici-Dobu pri Ajdovščini. Sin ubožnega kmetiča, je šel v Gradec, s trebuhom za kruhom, in se izučil čevljarke obrti. Z 21. letom se je osamosvojil kot čevljarški mojster v Ljubljani in ostal našemu

Dr. Božidar Bežek

Dr. Henrik Tuma

Bratko Kreft

Fran Krapež

mestu zvest do smrti. Kasneje je prevzel gostilno »Pri Šifu« na Bregu, in na Jurčičevem trgu je ustanovil prvo slovensko kavarano v Ljubljani, katero je potem preselil na Kongresni trg. Po opustitvi Narodne kavarne je prevzel »Zvezdo«, iz katere je naredil eno najlepših gostinskih podjetij v Ljubljani. Pokojnik je sodeloval v mnogih društvih in je bil znan po svoji neverjetni darežljivosti. »Ata živili«, tako je poznala vsa Ljubljana popularnega moža, je našel svoj mir v domači zemlji.

Senator dr. Gustav Gregorin praznuje svojo 75 letnico. Rojen je bil 10. aprila 1860 v Sežani. Senator Gregorin je bil organizator in voditelj tržaških Slovencev, ustanovitelj tržaškega Narodnega doma, predsednik kuratorija slovenske trgovske šole v Trstu, starosta tržaškega Sokola itd. 1911. leta je bil izvoljen v dunajski parlament. Politično je neumorno sodeloval za pravice našega naroda. Predstavnikom velike antante (USA, Anglije, Francije, Italije) je 1920. leta izročil protest proti vsaki rešitvi italijansko-jugoslovanskega spora, ki bi ne bila v soglasju z načeli sodločevanja narodov. Nesebično je usmerjal svoje javno delo za narod in državo, ter se l. 1920. zopet vrnil v svojo domovino in se naselil v Ljubljani.

14. Bližajo se volitve v Narodno skupščino, ki se bodo vršile 5. maja. Volilna kampanja pričanja s postavljanjem kandidatnih list in z manjšimi zborovanji.

18. »Zveza za tujski promet« praznuje danes 30 letnico svojega plodonosnega obstoja. Istočasno praznuje njen zaslužni predsednik dr. Rudolf Marn svoj 60 letni življenjski jubilej. Delovanje »Zveze za tujski promet« je ozko povezano z delom predsednika Zveze g. dr. Rudolfa Marna, ki je z besedo in tujsko-propagandnim delom sodeloval na tej velevažni gospodarski panogi.

Mirko Gombač, 21 letni slušatelj ljubljanske univerze iz Ljubljane, se je smrtno ponesrečil na Skuti v Kamniških planinah.

23. V Ribnem na Gorenjskem je preminul najstarejši šolnik radovljiškega okraja Janko Vrezec, rojen l. 1855. v Leskovcu pri Krškem.

Monopolski predmeti: cigarete, cigaretni papir in sol so se pocenili.

Dr. Rudolf Marn

Dr. Viljem Krejči

Skupina rotarjev pred Trgovskim domom, kjer se je vršila v dneh 26., 27. in 28. aprila 1935 distriktna konferenca. (Spredej stoječi od leve proti desni: podpredsednik R. I. Walter D. Head iz New Jersey, sedanji guverner jugoslovanskih klubov dr. Viljem Krejči, bodoči guverner za poslovno dobo 1935/36 dr. Viktor Ružić s Sušaka.)

V Mariboru je Narodno gledališče uprizorilo izvirno slovensko opereto »Prebrisani amor«, delo tamošnjega igralca Pavla Rasbergerja.

24. Ing. Bogumil Cihelka, rudarski višji svetnik in vršilec poslov rudarskega glavarja za Slovenijo, je danes preminul.

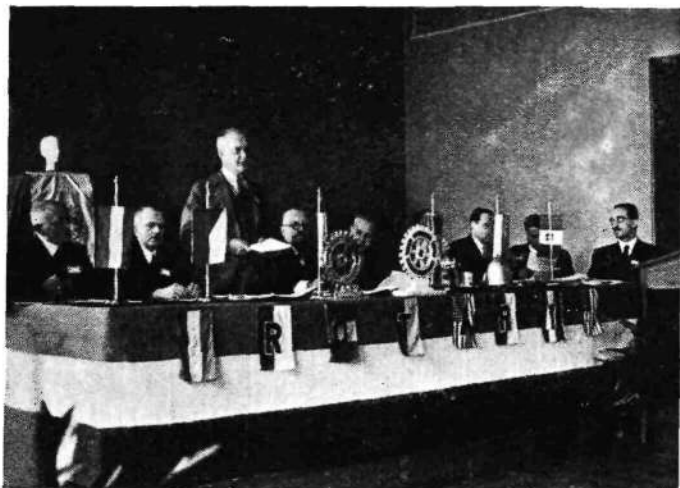
»Spominska razstava na našega kralja Aleksandra«, ki je bila otvorjena 6. t. m., se je danes zaključila. Razstava je bila vzorno urejena in jo je obiskalo nad 7500 ljudi.

»Naš Jadran v slikah« je naslov razstavi, katero je priredil v beli dvorani »Uniona« ruski emigrant profesor Ipolit Majkovski, profesor risanja v Senju pri Splitu.

27. Pevsko društvo »Opus« iz Brna je priredilo svoj zaključni koncert po Jugoslaviji danes v Ljubljani.

Kongres rotarijskih klubov iz Jugoslavije se vrši v Ljubljani. Mednarodna organizacija rotarijcev obsega preko 80 državnih distriktov (okrožij) in je predsednik 77. državnega jugoslovanskega okrožja odvetnik dr. Viljem Krejči. Namen rotarijcev je, skrbeti za omiljenje nasprotij, medsebojno spoštovanje med stanov in poklici na znotraj, na zunaj pa med državami in narodi. Svetovno rotarijsko zvezo, ki ima svoj sedež v Chicagu, zastopa na ljubljanskem kongresu podpredsednik Walter Head, avstrijsko zvezo Lange, čehoslovaško Zaba, madžarsko Szekely in kot komisar svetovne rotarijske zveze za vzhodno Evropo Gerbel z Dunaja.

28. aprila t. l. je obhajal šestdesetletnico g. Ivan Ogrin, mestni stavbnik v Ljubljani. Gosp. Ogrin je ugleden stavbnik še izza predvojne dobe. Zgradil je veliko mogočnih stavb, med temi naj omenimo samo najlepšo stavbo v Ljubljani, Vzajemno zavarovalnico na Miklošičevi cesti. Udeleževalec se je kot obrtni organizator, bil je nad dvanaest let podpredsednik zbornice T. O. I. in agilen delavec. Po vojni dobi je bil v mnogih odborih in pomagal urejevati povojne razmere, med tem je bil tudi likvidator bivšega deželnega

Predsedstvo konference 77. jugoslovenskega distrikta, ki se je vršila 26., 27. in 28. aprila v Ljubljani. (Od leve na desno: prof. Lange, zastopnik nemškega in avstrijskega distrikta, guverner Zaba, guverner češkega distrikta, podpredsednik R. I. Walter D. Head, dr. Viljem Krejči, guverner jugosloven. distrikta, Josip J. Kavčič, predsednik ljubljanskega Rotary Cluba, za rotarskim znakom M. B. Gerbel, častni komisar R. I. z Dunaja. Albert Szekely, zastopnik madjarskih Rotary klubov, dr. Viktor Ružič, bodoči jugoslovanski guverner, Zdenko Knez, sekretar distriktne konference)

odbora. Pod županovanjem dr. Periča je bil tudi občinski svetnik. Kot načelnik gradbenega odseka je dal marsikako iniciativo. Mnogo takih del se je šele pozneje izvršilo, kot na primer regulacija okoliša Ljubljane, nov stavbni zakon in drugo. Za zasluge je bil odlikovan z redom Sv. Save IV. stopnje. Gospod Ogrin je še čil in ima še neizčrpno voljo do dela. Svojih pet sinov in dve hčerki je dal primerno izšolati. Vsi imajo visokošolsko ali srednješolsko izobrazbo. K jubileju mu iskreno čestitamo.

MAJ

1. Prvi maj, znanilec solnce in praznik pomladi, je letos prinesel sneg, točo, mráz in slano. Dosedanje vreme je bilo mrzlo. V planinah so močni snežni mežeži, temperatura v Ljubljani in Mariboru —1, v ostalih krajih, kakor Rogaški Slatini celo —3 stop. C.

Blagoslovitve praporov na Kongresnem trgu Podmladka Jadranske Straže (Od leve na desno: stolni kanonik g. dr. Mihael Opeka, rektor univerze dr. Samec, div. gen. P. Nedeljković)

3. *Veličan Fink*, mestni blagajnik v pokoju, rojen l. 1863. v Trstu, je danes umrl. Pokojnik je bil nad 43 let v mestni službi in ga je l. 1933. imenoval obč. svet za vestno službovanje za ljubljanskega meščana.

5. *Volitve v narodno skupščino*. Priglašenih je bilo šest kandidatnih list v državi, od katerih so bile potrjene: lista g. Bogoljuba Jevtića, lista g. dr. Vladimira Mačka, lista g. Boža Maksimovića in lista g. Dimitrija Ljotića. Zavrjeni sta bili listi dr. Topalovića (socialistična) in dr. Mil. Hodžere (Jug. narodna stranka). — V dravski banovini so bili izvoljeni:

Izvoljeni so za narodne poslance: Ivan Mohorič, bivši minister; dr. Riko Fux, mestni višji svetnik; dr. Drago Marušič, minister; mag. ph. Stanko Hočevar; dr. Andrej Veble, odvetnik; Ivan Prekoršek, upravnik bolnišnice; dr. Franc Klar, zdravnik; Rudolf Pevec, trgovec; Karel Gajšek, notar; Rudolf Plesković, učitelj; Avguštin Lukačič, postajenačelnik; Ivan Janžekovič, župan; dr. Ivan Jančič, drž. tožilec; Josip Benko, veleposestnik; Karel Doberšek, šolski upravitelj; Mihael Brenčič, posestnik; dr. Anton Novačan, konzul; dr. Rudolf Dobovišek, odvetnik; dr. Jure Kocce, tajnik ZTOI; Anton Kersnik, posestnik; dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik; dr. Fran Šemrov, industrijalec;

Veličan Fink

Ivan Mohorič

Dr. Riko Fux

Dr. Ivan Lovrenčič

Predsednik Oblastnega odbora JS dr. Otmar Pirkmajer izroča zastavonoši zastavo

Nepregledne vrste na Kongresnem trgu ob priliki blagoslovitve zastav Podmladka JS

ing. Fran Zupančič; Milan Mravlje, geometer; Dako Makar, gostilničar; dr. Josip Režek, odvetnik. — V dveh okrajih sta izvoljena ministra Ivan Mohorič in dr. Drago Marušič. Ker je obdržal minister Mohorič radovljiški mandat, pride na njegovo mesto kot narodni poslanec za Ljubljano Rajko Turk. Minister dr. Drago Marušič je obdržal svoje mesto v senatu, zato prideta na njegovo mesto kot narodna poslanca v ljubljanski okolici Albin Koman, posestnik, in v logaškem srezu Lenarčič, trgovec.

11. *Kongres jugoslovanskih nacionalnih akademikov*, katerega se je udeležilo nad 2000 akademikov, se je vršil v Ljubljani. Kongres je imel za cilj ustanovitev Saveza jugoslovanskih nacionalnih akademskih organizacij.

12. *Razvitje 41 praporov Podmladka Jadranske Straže* se je danes slovesno izvršilo na Kongresnem trgu. Pred 10.000 zbranih mladih Stražarjev je blagoslovil stolni kanonik dr. Mihael Opeka 41 novih zastav Podmladka. Predsednik Oblastnega odbora Jadranske Straže dr. Otmar Pirkmajer je osebno izročil zastave mladim zastavonošem. Po blagoslovitvi se je vršil po mestu manifestacijski obhod Podmladkarjev Jadranske Straže.

Albin Koman

Ivan Levec

Na *Šmarni gori* je ljubljanska Glasbena Matica odkrila spominsko ploščo svojemu častnemu članu, triglavskemu župniku in skladatelju Jakobu Aljažu. Spominsko ploščo je izdelal akademski kipar Tone Kralj. Pesnik Oton Župančič je napisal za spominsko ploščo Aljažu:

Triglavski župnik, ljubil si višine,
po njih si romal, molil, pesmi pel,
premnogo src za njih lepoto vnel,
zdaj ti hvaležno hranijo spomine.

15. Posamezni okraji dravske banovine so močno prizadeti zaradi slane. Zlasti v vinorodnih krajih je slana uničila do 80% vse nizko ležeče vinograde tako, da se ceni škoda na 10 milij. dinarjev.

Po mestu in okolici se množe tatvine in vlomi. Dolga brezposelnost pretvarja ljudi v delomržneže.

10. 80 letnico svojega rojstva slavi danes upokojeni šolski ravnatelj Janez Levec. Rodil se je l. 1855. v Radomljah pri Kamniku.

LJUBLJANSKA SRAJCA

»Pomilovanje, a hkrati ogorčenje se me loti, kadar slišim to zbadljivo — psovko«, tako je rekel odličen slovenski pisatelj. »Še celo ponašajo se z njo nekateri zaslepljeni Ljubljančani. Rabijo jo kot nekak epitheton ornans in malo manjka, da se kdo iz njih oglasi s predlogom, naj se v ljubljanskem grbu nadomesti zmaj s — srajco.« — Odkod ta psovka? Pred 60 leti je bila neznana. Krog leta 1880. so napravili ljubljanski nemškutarji (ne spominjam se, ali so bili turnarji ali nemško pevsko društvo) izlet na Šmarno goro. Vsi prepoteni so prispeli na vrh, se slekli in razobesili po drevju srajce, da so se posušile. Domačini so se spotikali nad tem in tedaj so zdeli psovko »ljubljske srajce« ljubljanskim nemškutarjem. Samo njim je bila namenjena ta zbadljivka, nikakor pa ne Ljubljančanom sploh, najmanj pa ljubljanskim narodnjakom.

Nemčurji so brez sledu izginili. Po njih je ostala samo psovka »ljubljska srajca« in je skrajni čas, da gre v pozabo tudi malovredna dediščina.

Ivan Vrhovnik.